

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

* Rzymu die 1. Iulij. Dyfferencye respektem Elekeyi Oycá S. in Conclavi dotych czas nieustála, bo się Kárdynałowie IchMć w różne rozdzieliłi párye. Xże IMć de Gravina przewidziawszy że się taż Elekeyá ieszcze przez czas nie iáki przewlecze, więc w Niedzielę przeszłá do Neápolu powrocił. Interea Kárdynał Corradini ná wszystkich rewizyách miewá po 28. krefek, co czyni nádzicie że ten Práfat do Stolicy Apostolskiej *perveniet*. Sprzyliácy onemu, tylko ná respons od Cesarzá IMći w tym interessie oczekiwáją, spodziewájąc się że go od tey godności nie zechce *excludere*. W Poniedziałek przeszły powrocił kuryer Gaetan Marini z Fráncyi, dokąd (iáko powiadáją) był posłany dla rekomendowánia Kárdynała Colonna, repozycyi iednak tego Dworu doćieć niemożná. Pretendent Angielski powrócił tu z dwiema Synami swemi z Albano, gdzie dotychczas *continuo* rezydowál. Záwczoray w dzień SS. Piotrá y Páwla Apostołów Kárdynał Albani Ca-

merarius w Káplicy Páulińskiej odprawił Mszá spiewaną w prezencyi wzystkich Kárdynałów in Conclavi będących. Kárdynał de Schonborn dziś dla západniénia ná febrę ex Conclavi wyteedł. Brátu rodzonemu Márkwisa Abbati funkcya Gubernátorstwa żołnierskiego de *Civita Vecchia* z ordynánsu *Sacri Consilij & Congregationis Status* które in Conclavi tenebantur odebráno y Káwalcetowi *la Motte* tym czasem oddáno.

z Hiszpánii.

* Casalbá d. 27. Iun. Dwór nasz codziennie polowaniem y spacerami dywertuie się, dnia zaś 7. álbo 8. przyszedłgo Mieściągá do Sewillij *redibit*, gdzie ná ten czas IMć P. Márkwisa de Spínola powrotu spodziewá się, po którym záraz ludźie do transportu Włoskiego destynowani, ámbarkowani być máją. Posel Moskiewiki od Dworu swego *revocatus*, temi dniami u Krolestwa Ich Méiów miał *Valedictionis* áudyenoyá, y z tad do Páryżá wyiechál; ná micyse zaś iego inszy *peratár*, który tu záwsze *commoraturus est*.

Z Cadix
má-

mamy, że na ordynans Kommissarzé Floty IMé Pána *Lonvois* *Espritu Pasqua-* *li* po wszystkich Portach małe statki, do transportu sposobne pozabierano, y do Barceliony wysłano. O Gállionach zaś, które już od niemálego czasu pogotowiu do wybieżenia do Ameryki stały, ieszcze nic nieślychác, kiedy żagle podnieśá. Okręt ostatni z *Mexico* álbo z nowcy Hiszpánii, tam przypłynáwszy, *retulit*, że násza *Flotilla* wielá srebrá y innemi bogiáctwy obłádwána, iuż z Miásta *Havana* wyszłá y przyszłego Miesiáca *Augusti* w *Cadix* *speratur*. To wielkie hándlowne Miásto *Havana*, leży w Ameryce ná wyspie *Cuba* názwaney, gdzie się zászce srebrná Flotta Hiszpáńská zgromádzác zwykłá, niżeli do Europy pod żaglami wychodzi.

z Fráncyi.

z *Paryża* d. 13. *Iul.* Krol IMé iuż szczęśliwie do *Compiègne* zawitał, á Krolowá leyMé w *Wersalu* pozostała y pomyslnym *in graviditate* znáydnie się zdrowiu. Kárdynał *de Fleury* y inni Ministrowie także nie odwołécznie zá Krolew IMéiá pospieszyli. Temi dniami stánał tu umyslny z Wiedniá od Cesarzá IMéi z responsem, ná ostatnie od Alliantow *Sewityskich* podáne propozycye, á że ten Kuryer tu Krolá IMéi niezástał, więc zázraz do *Compiègne* pobięgl. IMé P. Márkwis *de Spinola* także w przeszłá sobotę do Hiszpánii dla obięciá *Kommendy redux*. Krolowá Hiszpáńská wdowá młodá, od niemálego czasu *periculosé* choruiác, teraz do zdrowiá przychodzi; z IMéiá P. Márkwákiem zaś *de Pilleroz*, że coraz gorzezy, więc iuż włożono ná niego Oley S. IchMé Dzierżawcy Generalni iuż *Provent* tabáki zá 8. Millionow liwrow ákceptowali. Náwrotkowic w *Sevennes*

z nowu się do przyszley sekty powracać záczeli y iuż rebelliá podnieśli, lecz prędko przez wyprawioná *Kommendę* Ráytarow usmierzeni, á 12. Autorow do *Marssylii* ná gálery záprawádzono. Te *Sevennes* leży w Prowincyi *Languedoc*, między wielkimi gorami przy rzecce *Rhone*, gdzie się náylepsze Káitzány rodzá, złożone z 3. máłych Powiátow, to iest *Giwandan*, *Viwarais* y *Velay*. W tych trzech Powiátach bawią się ci *Camisars* názwáni, którzy przed kilká lät wiárę swoiá mieczem przeciwo Krolowi, ále nie dobrym sukcessem, *defendebant*. die 3. *praf.* Káwaler *de Cremay* ná Krolewskiey Fregacie z 24. Zákonnikami *Ordinis S. Francisci*, 42. dziálami osádzoney y dostákiem prowiantu opátrzoney od Portu *Louis* do *Louisiana* dla rozkrzewieniá Wiáry Chrześciáńskiey popłynął. Tá Prowincyá *Louisiana* przedtym *Iroquois* názwaná, leży w Ameryce w *Canada* ku *Virginii*, ktorá Roku 1678. ználezioná á potym od s. p. Ludwiká XIV. swoię denominacyá wziętá y do nowcy Fráncyi teraz *adnumeratur*.

z Anglii.

z *Londonu* d. 16. *Iul.* Krol IMé dywertuie się przy *Wyndzor* strzelániem bekásw y innemi uciechami; temi dniami przyszło tu dwóch kuryerow, jeden z Hiszpánii, á drugi od Pośá nászego IMéi P. *Horace Walpole* z *Paryża*, którzy zázraz do *Windzor* pobięgli, pierwszy *in instanti* expedyowány, á drugiego ieszcze do przyszłego ordynánsu zátrzymáno. Między innemi to *occurrit*, że lubo się Dwór náš z *Hollandyá* domágał, áby zámiast milicyi y Okrętow pieniędzmi Hiszpánii ássystowác, się jednák propozycyá nie ákceptowáno, ile kiedy teraz zápewne Okręty ná których Regimenty transportowane być máią,

mając, do *Spithead* wysłano; Hollenderkie Okręty także do transportu destynowane, już pogotowiu stoją y tylko czekają na pierwszy Ordynans, aby się z namiem złączyły. Na miejscu zaś tych s. Regimentów *de Kirk, de Keer y de Tirakley*, które do Gibraltaru odesłane, inne trzy z Garnizonu pomienionego miasta kommanderowano. Przy takich tedy dyspozycjach, lubo do marszu wszystko jest pogotowiu, wiele jednak są tego zdania, że do śladney nie przyjdzie ruptury, ponieważ ostatnie Cesarzowi IMći podane propozycje dosyć Domowi Austriackiemu są faworyzujące, co się czasu przyszłego pokaze. Krol z Zachodniej Indyi, który tu dotąd *persillu*, wiele od Krola IMći odbiera respektów; między innemi to miał szczęście, że gdy widział Krola IMći publicznie obiadującego, w drugim *appartement*ie z swoją asystencyą *magnificentissime* był traktowany. *Xće de Montagne* na jutro go zaprosił do siebie, na którego przyjęcie, wielkie czyny *preparatoria*. Rzecz osobliwej uwagi godną, że ten Krol wielką ma inklinacyą do żołnierzy, dla czego nigdy nieomieszka, kiedy nasze Regimenty maszerują, paradiują albo się *exercyciują*, tam jest przytomnym, znaydzie się także przy *warsztatach*, gdzie Okręty budują, y jest to w wielkiej refleksyi, że ten Krol nie bez przyczyny tu zjechał, tylko aby się w Europie przeczesał y z icoy Wojennych dyspozycyi cokolwiek profitował; więc dla komunikacyi tak ziemskim jako y Morskim Officyerom zakazano, aby żaden bez pozwolenia Gubernatora do jego stancyi nie uczęszczał.

z Hollándyi

z *Hagi* d. 12. *lut.* Ostatnie listy z Prowincyi *Algieru*, w Afryce leżący,

donoszą, że Kapitan *Schryver*, z trzema naziemni Okrętami tam przybywszy, Regencyi tameczney prezentę, od Stánów Hollenderkich posłaną, już *ad manus* oddał, przy której tak *gratis*e przyjęty, iż nie wątpią, aby 33. Hollenderkich niewolników za pewną summę nie uwolniono.

O *Muley Abdaláb* Krolu Prowincyi *Fez y Marocco*, tam *in vicinitate* w Afryce leżący *fertur*, że z wielką potęgą Woystką do pomienionego *Marocco* wyszedł, z racyi, że go za Pána uznawać niechce. Niektórzy też morfey rozboynicy z Miasta *Salce* na rozboj wyszli, mając intencyą Okręty Chrześcijańskie w niewolę zabrać. To Miasto *Salce* leży w Krolestwie *Fez*, było przedtym wolną Rzecząpospolitą, lecz teraz wolność utraciłszy, pod przeznaczonym Krolew w żołdźcie zostać y tylko się rozboiem żywi.

z Dánii.

z *Kopenhági* d. 15. *lut.* Ieszcze do tych czas *non constat*, kiedy Krol IMć z *Friedensburgu* do *Holstynu* wyiedzie. *Xće de Plen* wczoraj powrócił z *Friedensburgu y Hirschbólm*, oddawszy obadwu Krolestwu IchMćiom swoje *obsequia*, dziś zaś IMć P. Gráfi *de Reventant* przyjechał, y powiada, że Márváz Gráffowney Córki jego z wspomnianym *Xće* wkrótce skutek weźmie, iednak nie *prędocy determinatur*, aż Krol IMć z przedsięwziętęj *Holstynskiej* podróży powróci. Sekretarz Legacyi Angielskiej dotąd tu rezydujący, iako Posel *extraordynaryjny* u Dworu naszego zobaczyć będzie, dlatego nie tylko ludzi więcej przyjmie, ale też y Páta obfiszerny dla wygody swojej niają.

z Szwecyi.

z *Sztokolmu* d. 7. *lut.* Krol IMć już od kilku dni w Zamku *Kárlsbergu* na fe-

brc

brę *decumbit*, dla ktorey *in publicum* nie wychodzi. Oficyerowie, ktorzy dotąd w Woysku naszym, żadney niemieli promocyi, odebrawszy tylko Traktament swoy *per medium*, Krol IMé do Woysk Hesseńskich odchłóć onych umysłił, więc *in eum sinem* Fregata, na ktorey *transportabuntur*, pogotowiu stoi.

z Moskwy.

z Stolicy d. 3. Iul. Czarowi IeyMé ieszcze przy różnych dywertymentach na Zamku *Ismaslow persistit*. Posel Cesarzki IMé P. *Graff de Wratislaw* z Męą P. *Baronem d' Osterman* wczoray do pomienionego Zamku wyjechał, gdzie miawszy u Czarowy IMéi partykularną audyencyą, zaraz po niej *Consilium* (na którym Xzc Gálliczyn przyzdywał) odprawiono, y kuryerá do Regimentow, w Inflantach stojących, *in instanti* z tym odeślano ordynanssem, aby do marszu pogotowiu byli. Regimenty także około Bulgaryi będące, już *actualiter* do Infland mástierują; dlaczego by te Woyská ściągano, ieszcze *non constat*. Przybył tu umysłny przed kilką dniami od Ministra naszego u Porty Otmániskicy rezydującego, *referendo* że się codziennie więcej do odebranych w Persyi Kráiów milicyá ściągá, z rácy, że nie tylko *Szach Thamas* całe Páństwo wielkim ofadził Woyskiem, ale też Miásto *Tauris* przed kilką lát Stolicą Perską będące á teraz pod Tureckim iármieniem zostájące, oblężeniem ścisnąć zámysła.

z Niemiec.

z Wiednia d. 21. Iul. Cesarz IMé w Zamku *Favorite* bawiący, ieszcze się różnym polowaniem dywertuie. Temi dniami stáął tu z Prági kuryer donosząc *de Fatis* IMé Paná *Baroná de Sinking* Fedl-Márszátká Woysk Cesarzskich, Generálnego Gubernátora Królestwa Czeskiego y Kommandantá Práskic-

go. Wczoray sáwitała tu z wielkim Dworem *Xigáná IeyMé Eleonora de Toscana* albo Florencyi wdowá, po keshłym Xciu Fránciszku *Maria Medici*, á Siostra dńiedzicznego Xcia *de Guastalla*. Tegoż samego dnia Podkomorzy y Posel ekstráordynaryiny Moskiewski IMé Pan *Lanczajski* celebrował Festyn Koronacyi Czarowy IeyMéi, do ktorego przednięyszych od Dworu naszego zaprosił y tych przy 3. stołach *magnificentissime* częstował; traktamentem, Bálem y rzęsiłą illuminacyą z ukontentowaniem cásley *Kompánii* zakończono; wczoray z *Cremona* o wielkiey (iáko *anterius*) inundacyi doniesiono, że 40. cháłup zabrała y wiele ludzi potopiła, ktorych rybácy, przy rzecce *Donay* mieszkájący po różnych mięyscach wyrzuconych znáydniá.

z Wołoszcz do 5. Iun. mamy zálosną relacyą, że tam spadł tak gwałtowny deszcz o północy, iż wieś całą z 120. osady, *funditus* zniósł, y w niej wszystkich obywatelw z bydłem zátopił, dla ktorego deszczu Dniestr tak wzbrał, że wiele blisko leżących wsi, pol y łąk zálawczy, znáczne szkody *promiaent*.

Ostatnie listy z *Włoch referunt*, że Xzc Florenski propozycye od Cesarzá IMéi podáne, już ákceptował y dlátego Generálów Cesarzskich nie tylko w Páństwie swoim 12. tysięcy woyská lokować, ále też w *Livorno* y po innych mięyscach według potrzeby w kwáterowá pozwolił. Xzc zaś Sawoyski rezolwował się nikomu nie ássystować, á cudze Woyská, ktoreby bez konsensu jego przez Páństwo mástierować chcieli, znieprzyjáznia przyjąć.

z Kolonij d. 22. Iul. z *Neis* mamy, że tam w pobliskości różné na Niebie pokazáły się znáki, iáko to *d. 17. pref.* opulnocy widziáno kulę ogniistą ku wschodowi spadájącą, *die. 19.* zaś ku zachodowi ogniisty znak *adinslar* kofy *observabatur*, ktore znáki przez kwádrane trwały.